

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O RADU U 1952 GODINI

OPŠTI DEO

U toku 1952 godine nastupile su znatne promene u radu Biblioteke grada Beograda.

Od oslobođenja do sada Biblioteka je obogatila svoj knjižni fond novim knjigama ili kupovinom ili poklonima. Iz redovnih budžetskih sredstava nabavljane su knjige većinom novih posleratnih izdanja i to po veći broj primeraka što se pokazalo nepraktično, jer se tako izvršio samo jedan deo posla, tj. budžet je utrošen ali ne racionalno. Mesto da su nabavljane raznovrsne knjige od naučne i literarne vrednosti kupovalo se po 10 i 20 primeraka jedne iste knjige te se opteretio fond knjigama koje se slabo traže a često nisu od većeg značaja. Način nabavke knjiga izmenjen je i sada se nabavljaju dela raznovrsnija i u manjem broju primeraka, tj. najviše do 5 primeraka a poneka u 2 ili 3 prema potražnji i potrebama ovog tipa biblioteke.

Veliki broj neobradjenih, tj. neinventarisanih knjiga leže po ormanima neiskorišćene a što je još gore neobezbeđene jer nisu nigde registrovane. Ovo je veliki propust u ranijem radu biblioteke jer su preuzimani obimni poslovi /preinventarisanje/ koji nisu bili hitniji od ovog te zbog malog broja službenika i dalje stoje tako neobezbeđene, mada je u toku ove godine jedan manji deo pregledan, inventarisan i obradjen i uključen u knjižni fond koji se izdaje u čitaonicama.

Jasno se vidi da nije bilo organizovanosti, jer su neke knjige /kao francuske dečje/ obradjene a ostale su zatvorene i dalje u ormanima, nisu se izdavale na čitanje, niti su bile uključene u knjižni fond dečje biblioteke. Zbog nedovoljnog prostora u čemu oskudeva biblioteka one su prebacivane iz ormara u orman i tako su pogubljeni i kartoni knjiga i kataloški listići te je to sasvim uzaludan propao posao i treba ga ponovo raditi.

Isti slučaj bio je i sa periodikom i štampom, na sve strane razbacano, nesredjeno, jer se nije vodila tačna i stroga evidencija da li svi pretplaćeni listovi i dolaze.

STRUČNI RAD

Izvršena je revizija azbušnog i stručnog kataloga. Umetnička grupa upotpunjena je i sredjena.

Izvršena je preklasifikacija 32 grupe /izdvojene su sve knjige u kojima se tretira spoljna i unutrašnja politika zemalja sovjetskog bloka u posebnu grupu ZČS/. Stvorene su dve grupe /32 i 32 E/.

Izvršena je kontrola matičnog kataloga po rednom broju i popunjeni su upražnjeni brojevi.

Iz rezervnog primerka koji je isto tako nesredjen po ormanima izvučeno je 312 knjiga, obrađeno i poslato čitaonicama na upotrebu.

Stare i retke knjige /pre 1900 godine/ ležale su godinama po ormanima nesredjene. Prema tome nije postojala ni kartoteka te se zato nije mogao niko sa njima služiti. To je isto bilo i sa starim rukopisima i sa odeljenjem knjiga o Beogradu.

Početkom godine sredjena su oba odeljenja, odeljenje stare knjige i knjige o Beogradu /1700/. Izrađeni su i katalogi te je tako omogućeno publici da se služi ovim knjigama i rukopisima što je ranije bilo skoro nemoguće.

Mnogi časopisi i novine iz ranijih godina koji su takodje stajali neobrađeni - obrađeni su i predati čitaonicama.

Kompleti novina iz doba okupacije - Novo vreme i Obnova, ležali su i propadali nezaštićeni od prašine - i oni su ukorićeni i obrađeni i poslani čitaonici na upotrebu.

18 knjiga enciklopedije Larousse stajalo je u ormanu zaključano i niko se nije mogao služiti ovim neobično potrebnim delom te je i to izvučeno, obrađeno i predato čitaonici na upotrebu.

Tako isto ležali su i mnogi pokloni koje nije niko ni dotakao da ih pregleda - mnogi još leže iz objektivnih uzroka ali tokom ove godine uradilo se nešto i na tome. Pregledane su engleske knjige i poklon Poljoprivrednog fakulteta. Izdvojene su knjige koje

nisu za našu biblioteku a ostale su uključene u knjižni fond velike čitaonice i dečje.

Poklon Univerzitetske biblioteke od 384 knjiga pregledan je, odabrane su knjige koje se mogu uključiti u naš knjižni fond, obrađene su i predate velikoj čitaonici na upotrebu.

NOVINE I ČASOPISI

Jedan službenik bio je zadužen za štampu i odgovoran je za svaki broj koji se izgubi ili slučajno ne dođe. Odmah reklamira i nabavlja brojeve koji nisu pristigli na vreme. Takvom organizacijom ovog posla Biblioteka je bila u mogućnosti da mnoge časopise i štampu ukoriči još pre istekle godine.

Pretplata je izvršena na 19 raznih novina i 18 raznih časopisa. Za štampu je ukupno utrošeno 47.767.- dinara.

BUDŽET U 1953 GODINI

Financijska sredstva su bila dovoljna za ostvarenje potreba Biblioteke grada Beograda.

Rashodi su izneli u 1953 godini

Za lične izdatke	Din. 1.185.816.-
za materijalne i operativne	" 608.052.-
za funkcionalne	" 569.930.-

Ukupno Din. 2.363.798.-
=====

Prihodi su ostvareni

Od članarine	Din. 319.295.-
od kazni	" 22.161.-

Ukupno Din. 341.456.-
=====

ČITAONICA ZA ODRASLE

Od ove godine Velika čitaonica počela je da radi jednokratno sa publikom za vreme najtoplijih meseci u julu i avgustu kad poseta osetno opada jer djaka i studenata onda ima vrlo malo. Radilo se dvaputa nedeljno preko celog dana /ponedeonikom i četvrtkom/ a u ostale dane samo pre podne. Ovakav se raspored morao napraviti jer ima članova koji rade pre podne i ne mogu da dodju za knjigu u ovo vreme.

Isto tako prestalo se da se radi nedeljom pre podne, jer se pokazalo da ne vredi trošiti ogrev i osvetljenje samo za nekoliko posetilaca, jer se novine zbog kojih bi došlo više njih, ne donose, pošto fah nedeljom ne radi.

Jednokratno vreme koristilo je da se posvršavaju mnogi interni poslovi koji se ne bi mogli svršiti zbog nedovoljnog broja službenika, pogotovu kada većina njih u to doba odlazi na godišnji odmor.

Utvrđen je raspored rada službenika u odeljenju za izdavanje knjiga, takoda se nije mogao menjati bez dogovora sa upravnikom, što ranije nije bio slučaj. Ranije je postojao priličan kaos jer su se službenici često zamenjivali po svom ličnom dogovoru medjusobom neobaveštavajući upravu.

Upisanih članova bilo je 2.758. Članarina je iznosila po 30.- dinara mesečno.

Izdato knjiga:

u čitaonici	8.165
van čitaonice	36.050
čitalaca dnevne štampe	12.367
ukupno posetilaca	56.592
muških	26.180
ženskih	22.009
razrednoj sastavu:	3.648
učenika	11.366
studenata	10.242
službenika	4.399
penzionera	5.962
domaćica	6.334
radnika	4.075

DEČJA BIBLIOTEKA

Do 21 juna 1952 god. u Dečjem odeljenju radile su Isaković Ivanka i Milojević Ivanka. Tada je ovo odeljenje primila Jovanović Dejana i vodila ga samostalno do 9.XII.1952 god. kada je premeštena Nešić Danica koja je dodeljenja Dečjoj biblioteci.

Sa tom opštom promenom službenika nastupile su promene i u samoj biblioteci. Dečje odeljenje bilo je smešteno u jednoj maloj, mračnoj i nehigijenskoj sobici u koju nije dopiralo ni sunce ni dovoljno vazduha. Tamo su deca bila zbijena i gušila se u toj teškoj atmosferi. Trebalo je biblioteku izvući iz mraka i dati joj mesto koje joj pripada. Već pri samom pokušaju, tu i tamo nailazilo se na otpor prethodnika, tobože da su to želje iluzorne. Novi odgovorni službenik nije se na to obazirao nego je išao svojom linijom stvaranja boljih uslova za rad i postavljenje estetički izgled biblioteke.

Biblioteka je preseljena u susjedno odeljenje, veliko, prostrano i sunčano. Nabavljene su 2 velike police za knjige i premazane crnim lakom da bi imale jednoobrazan izgled i na taj način je proširena biblioteka i izvršena priprema za smeštaj novih knjiga koje su budu nabavljale tokom godine.

Izvršena je detaljna revizija knjižnog fonda, koja je uglavnom trajala desetak dana, a propustu i greške nadjene prilikom revizije ispravljaju se i danas. Jedan deo knjiga koji nije bio za dečje odeljenje dat je velikoj čitaonici. Isto tako preinventarisan je veliki broj knjiga koji je bio sa inventarskim brojevima velike čitaonice. Detaljan izveštaj o reviziji predat je upravi Biblioteke. Ukinuti su svi besplatni članovi biblioteke kojih je bilo preko 40. Članarina u ovom odeljenju bila je 10.- dinara a kazna za nevraćene knjige iznosila je 3.- dinara dnevno.

Promenom službenika osetila se i promena među pionirima. Sve pogrešne vaspitne mere, rdjave i nekulturne navike počele su se sistematski suzbijati i ukazivati na ono što je vaspitno pravilno potrebno da bi biblioteka i rad u njoj bili na visini.

Veliki nedostatak bio je što odeljenje nije imalo ni spisak knjižnog fonda ni kartoteku kojom bi se odraslija deca mogla služiti. Ona su sama po policama tražila knjige, uzimala i vraćala, te se tako stvarao haos po policama. Često i sam bibliotekar nije mogao naći ono što mu je potrebno. Takvom radu moralo se učiniti kraj. Kartoteka se počela raditi u 1952 godini ali nije završena a ono što je uradjeno neispravno je i aljkavo. Kartoteka se mora detaljno pregledati, upotpuniti i tek onda nastaviti dalje.

Knjiga je nabavljeno u 1952 godini 689 za 160.782.- dinara.

Kao poklon je primljeno 20 komada engleskih knjiga /zavedene u inventar broj 2 na str. 78 od red.br. 3.321 -3340/.

Od časopisa priman je Poletarac, a od povremene štampe Pioniri i Politikin zabavnik.

Od jugoslovenskih pisaca najviše su čitani Veselinović, Glišić, Lazarević, Sterija Popović, Kočić, Čopić, Nazor i dr.

Od stranih pisaca: Zejn Grej, Kervud, Žil Vern, Maj Karl, Tven Mark, Stivenson, Romen Rolan, Anatol Frans, Defo Daniel, Andersen, Aleksandar Dima, Sabatini Rafael i Valter Skot.

Od ruskih pisaca: Gorki, Gogolj, Sjenkjević i Beljajev.

Najčitanija dela bila su: Odabrane pripovetke /jug.pisaca/, U dobri čas hajduci, Laža i Paralaža, Grob slatke duše, Jez avao pred sudom, Priče za decu, Armija odbrana tvoja, S partizanima, Knjiga za decu, Pretkosovski ciklus, ciklus Kraljevića Marka, Narodne pripovetke, Šumski čovek, Šerif usamljene zvezde, Teksilski jahač, Grizli, Nomadi sa severa, Beli očnjak, Gvozdena peta, Ajvanho, Crna strela, Deca kapetana Granta, Petnaestogodišnji kapetan, Dr. Oks, Carev glasnik, Žan Kristof, Robinson Kruso, Bajke, Kapetan Frakas, Kapetan Blad, Kroz pustinju i prašumu, Krstaši, Taras Buljba i Mati.

Radno vreme je uskladjeno prema radu u gimnazijama. I umesto da se radi samo pre podne, uzeta su dva dana posle podne. Ponedelnikom i četvrtkom zbog onih djaka koji imaju predavanja samo pre podne.

Pronadjeni su svi dužnici knjiga od 1950 do kraja 1952 god. U 1950 godini nevraćena je 1 knjiga. U 1951 god. 33 knjige, a u 1952 godini 56 knjiga. Ukupno nevraćenih knjiga ima 93. Učinjeni su svi pokušaji da se dužne knjige vrate usmenim i pismenim putem. Dobar deo

knjiga je vraćen, a ostalo je još da se vrati u najskorije vreme. Ono što bude izgubljeno predložiće se za rashod.

28 decembra 1952 godine Dečje odeljenje organizovalo je priredbu za Novu Godinu kao prvu takve vrste. U programu su učestvovali naši poznati književnici: Desanka Maksimović, Jovanka Hrvćanin, Vera Delibašić, Voja Petrović, Dragan Lukić i naš poznati slikar Djurdje Teodorović. Priredba je uspela i po samom programu i poseti u kojoj je učestvovalo preko stotinu dece. Bila je na visini u punom smislu reči. Deca su se razišla svojim kućama radosna i zadovoljna. To je dalo potstzeka da se takve i slične priredbe i ubuduće organizuju. Na taj način bi se oživeo prosvetno kulturno rad u Biblioteci koji je bio potpuno zanemaren.

Бр. 353
16. децембра 1941
БЕОГРАД

ОДЕЛЈЕНУ ЗА ПРОСВЕТУ И КУЛТУРУ ПО ГРАДА БЕОГРАДА

- За Персонални отсек -

БЕОГРАД

У Библиотеци града Београда има 11 стручних службеника и то 4 са вишом стручном спремом, 5 са средњом и 2 са нижом. Према раду и пословима наше установе овај број службеника је недовољан за обављање текућих послова као и оних послова који стоје несвршени већ више година и који онемогућавају нормалан рад ове установе. Изнећу само у најопштијим цртама какви су то све послови:

I Текући послови Библиотеке

1) Интерни послови: стручна набавка књига, инвентарисање, класификација, сигнирање и техничка обрада књиге, рад на сређивању матичног каталога и каталога у читаоници. Издавање књига затвореног одељења старих књига и рукописа, уметничког одељења, одељења литературе о Београду и одељења часописа и новина, као и резервног примерка и др.

2) Рад у читаоници за одрасле: Издавање књига, расправљање нерешених књига, евиденција невраћених књига и писање опомена неуредним члановима, упис чланова и наплата месечне чланарине, статистика техничког потеривања књига (лепљење сигнатура, поправка оштећених књига итд) и остало.

3) Рад у децјој библиотеци: Педагошки рад са децом при издавању књига, упис нових чланова, наплата чланарине, евиденција невраћених књига и писање опомена. Провештавање задужења, евиденција и др. Затим набавка нових књига, обрада и каталогизација.

На интерним текућим пословима раде стално само 2 службеника а 2 повремено пошто помажу у читаоницама јер у читаоницама немамо довољан број службеника.

У читаоници за одрасле ради се непрекидно 14 сати и то у две смене. У обе смене рали по један службеник на издавању књига и по један у магацинима на техничким пословима. Овај број службеника је недовољан и зато пребацујемо са интерних послова који због тога изостају, још по једног службеника на издавању књига. Према броју чланова и просечне дневне посете потребно је да на том месту раде по двоје.

Поред ових текућих послова које обављамо са овим бројем службеника са великим тешкоћама, јер многи остају незавршени, постоји огроман број других послова који су у застоју такође због недовољног броја службеника. Ако се ставе у овом погледу не би поправило ови послови би и даље стајали, као што већ више година стоје а библиотека би била лишена једног дела свог књижног фонда који представља велику вредност и који лежи неискористан.

У Библиотеци лежи велики део књига из конфискације, из поклона, из размене, из сопственог фонда, из резервног примерка, старина децја литература и домаћа. Цео овај књижни фонд треба прегледати, одабрати, преинвентарисати и инвентарисати, обрадити, каталогизирати, оспособити их да се уклуче у редован књижни фонд који

стоји на употребу члановима. Овај фонд књига рачуна се најмање на 15.000, ако не и више.

Библиотека града Београда је 1949 године преузела један ванредан посао који је био неопходан ради утврђивања правог стања књижног фонда као и његове вредности. То је преинвентарисање свих набављених књига од њеног оснивања па све до 1949 год. тј. за период од 20 година, а то значи не само једноставно преинвентарисање, већ и чишћење, прекласифицирање, тј. прилагођавање данашњим нашим условима, обраба и каталовизација, процена, као и други технички послови. Овај посао сада раде само 2 службеника, те иде врло споро. Ако би се овако и даље наставило не би се могло завршити ни за више година.

Поред свих ових стручних послова Библиотека би требало да развије што шири пропагандни рад и да се бори да привуче као своје чланове што више радника и радничке омладине, да посвети више пажње уздизању и развијању сваког свог члана јер је то један од њених најглавнијих задатака.

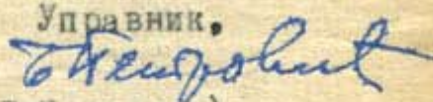
Да би се све ово могло спровести неопходно је потребно да се најзад схвати да се сви ти озбиљни и одговорни задаци не могу извршити са овако малим бројем стручних службеника. Наша библиотека би требало да има најмање 18 стручних службеника.

Најхитније треба поставити три службеника и то 1 са вишом стручном спремом за рад на преинвентарисању и 2 за велику читалницу са средњом спремом, тј. по могућству са свршеном средњом библиотекарском школом и то млађе душе а не старе и болесне који долазе у библиотеку да чекају пензију.

Постоји још један проблем који је у вези са персоналним питањем а то је питање гардеробе коју наша библиотека иако већа установа ове врсте и централна библиотека главног града наше социјалистичке отаџбине, још нема. Наши чланови су приморани да седе зими више часова у мокрим горњим оделима, јер немају где да их оставе као и своје торбе и ташне које су опасност за нестанак књига и часописа.

Ово би се могло решити када би се бар поподне поставио један хонорарни гардеробер само за време зиме.

С.Ф. - С.Н.

Управник,

(Б.Петровић)

У Библиотеци осим новонабављених књига, штампе и часописа које се обрађују одмах чим стигну има још 10.000 свезака старог књижног фонда који треба преинвентарисати, повезати нове и старе инвентарске бројеве, извршити поновну процену страих књига у нове инвентаре по актуелним ценама. Цео стари књижни фонд који се налази по орманима неискоришћен (забрањена литература, фашистичка и др) треба поново прегледати, извршити одабирање и стручније оценити која књига може да иде читаоцима а која не).

Осим овога постоји још велики број књига издања Академије наука и других књига из разних поклона на нашем и страним језицима које већ годинама стоје по орманима и магацинима неискоришћени као мртав капитал и које ће стајати тамо још годинама ако не будемо добили довољан број службеника.

Према свему изложеном овој библиотеци за успешан рад потребно је још 2 службеника са вишом или средном стручном спремом и 3 службеника са нишом.

Социјални састав чланова

Чланови наше Библиотеке као и осталих библиотека у Београду већином су ученици средњих школа и студенти. После њих долазе тек остале професије и домаћице. Најмањи број чланова у свим библиотекама су радници и радничка омладина који се врло мало или готово нимало не интересују за књигу. Ова Библиотека као и све наше реонске библиотеке су са своје стране учиниле много за придобијање и приступање радницима. Одржавали су се семинари за оспособљавање књижничара по синдикалним библиотекама, одајали су у њихове библиотеке уређивали их и оспособљавали за рад, али са мало успеха. Мишљења смо да наше библиотеке саме нису у могућности да постигну успех без помоћи осталих фактора позваних да се брину о културном уздизању наше радничке класе. Библиотека је дужна да задржи и уздиже своје чланове, да им помаже у њиховом даљем развоју али она не може довести некога ко уопште не тражи књигу, нити се за њу интересује и ко се више интересује за спорт или филм.

Број чланова је опао у поређењу са прошлом годином, што је уследило повишење чланарине, која је прошле године износила 10.- динара за одрасле, а за ђаке и студенте по 5.- динара, док данас она износи подједнако за све чланове по 30.- динара месечно. Велики број ученика средњих школа и студената није у могућности да плаћа чланарину од 30.- дин. месечно. Из овог разлога, а да би се број чланова повећао и понова уписали већ исписани чланови, мишљења смо да би чланарину за одрасле требало анизити на 20.- дин. по особи.

Набавка књига

Библиотека набавља књиге комисијским путем; искључиво купује велики број новоизашлих књига. Али и овом приликом врши одабирање, тако да не купује књиге мање вредности у више примерака, као што је ранијих година рађено, него се углавном стара да задовољи укус публике. Највише набавља белетристичке књиге. Нове књиге се одмах обрађују и стављају члановима на расположење.

Однос према књизи

Озбиљан проблем ове библиотеке је немаран однос према књизи већине наших чланова. Књигу не враћају уредну и на време, шкрабају и прљају је и одрасли и деца, тако да се књиге врло брзо рунирају. Још је веће зло што има доста велики број чланова који задрже књигу

обавезали при упису, морају вратити после 15 дана. Уведане су новчане казне од 3.- дин. за сваки дан преко одређеног рока, ко задржи књигу али са врло мало успеха, јер се ретко ко појави да сам врати књигу уколико је задржи више месеци. Обично се пишу опомене које сада за сваку књигу коштају библиотеку 10.- дин. Многима се шаљу по неколико пута опомене у случају ако је књига од веће вредности и ређа, али и тада без успеха. После оволиких опомена, ако неко и врати књигу, прашае другог као да је он на путу, да би само избегао да плати казну. Покушали смо да шаљемо курира по кућама неуредних чланова што се показало врло успешно, јер смо тако добили велики број књига које би свакако пропаде. Мада је овај начин добар, не мислимо да наставимо са оваквим прикупљањем књига, јер би се чланови научили да им други књиге враћа. Мишљена смо да би такве рђаве и неуредне чланове требало камњавати због упропашћивања државне имовине судским путем. Исто тако би требало истицати њихова имена преко штампе.

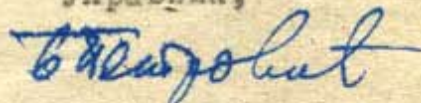
Радио време

Радио време са публиком - зими преко целог дана, а лети само пре подне - потпуно одговара, али би требало укинути рад неделом. Досада се радило неделом од 10 до 12 часова, али како тога дана пошта не ради и из ђаха не може да се прима дневна штампа, ради чега би једино имало разлога да библиотека буде отворена, мишљена да смо да би требало укинути рад неделом, пошто се зими узалуд троши угаљ и осветљење за 8 до 10 чланова који дођу само да замене књигу.

Још један технички проблем би била набавка једне писаће машине латинице - која би била неопходно потребна за израду каталогских листића. Библиотека је своју писаћу машину латиницу дала на послугу још пре две године Градској музичкој школи, која ни до данас није враћена. Наши каталогски листићи писани су руком што је непрактично, неуредно и некултурно за једну овако велику библиотеку.

С.Ф. - С.Н.

Управник,

(Боса Петровић)

